

ความสัมพันธ์อาเซียน-แคนาดา

ความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับแคนาดาในฐานะประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partner) เริ่มต้นอย่างเป็นทางการในปี 2520 (ค.ศ. 1977) โดยที่ผ่านมามีการดำเนินการความร่วมมือที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง การค้าและการลงทุน ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระดับประชาชน

อาเซียนกับแคนาดามีกลไกความร่วมมือทางการ 3 ระดับ ได้แก่ 1) การประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ (ASEAN Post Ministerial Conference 10 + 1 Session with Canada หรือ PMC) 2) ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (ASEAN-Canada Dialogue) และ 3) ระดับเอกอัครราชทูต (Joint Coordination Committee หรือ JCC ซึ่งแต่เดิมเรียกว่า Informal Coordination Mechanism หรือ ICM)

นอกจากนี้ ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา อาเซียนและแคนาดาได้ตกลงจัดทำเอกสารสำคัญหลายฉบับเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน ได้แก่ 1) ปฏิญญาร่วมว่าด้วยความสัมพันธ์ที่เพิ่มพูนระหว่างอาเซียนกับแคนาดา (Joint Declaration on the ASEAN-Canada Enhanced Partnership) เมื่อกรกฎาคม 2552 2) แผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิญญาร่วม ๗ ปี 2553-2558 (Plan of Action to Implement the Joint Declaration on the ASEAN-Canada Enhanced Partnership 2010-2015) เมื่อกรกฎาคม 2553 3) แคนาดาได้เข้าเป็นภาคีสถิติสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia หรือ TAC) เมื่อกรกฎาคม 2553 และต่อมาได้ลงนามในพิธีสารที่ 3 (Third Protocol Amending the TAC) เมื่อกรกฎาคม 2554 และ 4) แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการค้าและการลงทุน (Joint Declaration on Trade and Investment) เมื่อตุลาคม 2553

อาเซียนกับแคนาดามีโครงการร่วมกันในหลากหลายมิติ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 3 เสาของประชาคมอาเซียน อาทิ 1) ในด้านการเมืองและความมั่นคง ปฏิญญาร่วมระหว่างอาเซียนกับแคนาดา ว่าด้วยความร่วมมือเพื่อต่อต้านการก่อการร้ายระหว่างประเทศ (ASEAN-Canada Joint Declaration for Cooperation to Combat International Terrorism) เมื่อกรกฎาคม 2549 ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล การเพิ่มขีดความสามารถผ่านการฝึกอบรมและความช่วยเหลือด้านความรู้ความชำนาญ ความมั่นคงและการควบคุมชายแดน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตและหลักนิติธรรมเพื่อขจัดเงื่อนไขที่ผู้ก่อการร้ายสามารถนำไปใช้ยุยงปลุกปั่นและก่อเหตุรุนแรง 2) ในด้านเศรษฐกิจ อาเซียนกับแคนาดาส่งเสริมการค้าระหว่างกันและกัน โดยได้ก่อตั้งสภาธุรกิจอาเซียน-แคนาดา หรือ Canada-ASEAN Business Council (CABC) ที่สิงคโปร์เมื่อกันยายน ๒๕๕๕ และ 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม อาเซียนกับแคนาดาให้ความสำคัญต่อความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนถึงประชาชน (people-to-people connectivity) โดยในช่วงที่ไทยเป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-แคนาดาระหว่างกรกฎาคม 2552-กรกฎาคม 2555 ได้มีการก่อตั้งโครงการเชิงหุ้นส่วนระหว่างอาเซียนและแคนาดาด้านวิจัย (ASEAN-Canada Research

Partnership)ที่สำนักงานเลขาธิการอาเซียน เพื่อฉลองความสัมพันธ์ 35 ปีของอาเซียน-แคนาดา และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัย และส่งเสริมการทำวิจัยร่วมระหว่างสถาบันการศึกษาของอาเซียนและแคนาดา เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบจากการรวมตัวของภูมิภาค

ขณะนี้ สิงคโปร์เป็นประเทศผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-แคนาดา ระหว่างกรกฎาคม 2555 – กรกฎาคม 2558 โดยในช่วงเวลาดังกล่าว ได้มีการก่อตั้งโครงการการเป็นหุ้นส่วนที่เพิ่มพูนระหว่างอาเซียนกับแคนาดา (ASEAN-Canada Enhanced Partnership Programme หรือ ACEPP) เมื่อเมษายน 2556 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนการนำ ปฏิญญาร่วมว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนที่เพิ่มพูนระหว่างอาเซียนกับแคนาดา แผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามปฏิญญาร่วม ฯ และแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยการค้าและการลงทุน ไปสู่การปฏิบัติ

นอกจากนี้ แคนาดาได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนกับแคนาดา (ASEAN-Canada Dialogue) ครั้งที่ 2556 พฤษภาคม 7 – 6 ระหว่างวันที่ 10 ณ นครโตรอนโต ประเทศแคนาดา โดยในการประชุมดังกล่าว ไทยได้กล่าวนำในประเด็นความเชื่อมโยงของอาเซียนและการศึกษา และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับแคนาดาในการแก้ไขผลกระทบทางลบจากความเชื่อมโยง อาทิ อาชญากรรมข้ามชาติ โรคระบาด และปัญหาเรื่องมลพิษ ส่วนในด้านการศึกษา ไทยได้ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนระหว่างนักศึกษา อาจารย์ และนักวิจัยของอาเซียนและแคนาดา รวมทั้งความร่วมมือระหว่างอาจารย์และนักวิจัย และส่งเสริมทุนการศึกษาจากแคนาดา

ในส่วนของแคนาดา แคนาดาส่งเสริมสันติภาพในภูมิภาคโดยรวม และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในอาเซียน ในด้านการศึกษา แคนาดาประสงค์ที่จะเพิ่มนักศึกษาจากอาเซียนในแคนาดา และส่งเสริมการทำวิจัยร่วมกันระหว่างอาเซียนกับแคนาดา นอกจากนี้ แคนาดายังส่งเสริมความร่วมมืออาเซียน-แคนาดาในการจัดการเขตแดน (border management) ซึ่งประกอบด้วย การต่อต้านการก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ แคนาดายังให้ความสำคัญแก่ประเด็นอื่นด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้ การค้าและการลงทุนในอาเซียนและเอเชีย โดยรวมการจัดการภัยพิบัติ ความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศสาธารณสุข และความมั่นคงด้านอาหาร

*****

กองอาเซียน 4
กรมอาเซียน
พฤษภาคม 2556